

בְּאֶשֶׁר צִוְּהָ פָּרְעָה: (יב) וַיִּכְלְכַל יוֹסֵף
 אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וְאֵת כָּל־בְּיֹת אָבִיו
 לֶחֶם לְפִי הַטֶּף: (יג) וְלֶחֶם אֵין בְּכָל־הָאָרֶץ
 כִּי־כָבֵד הָרַעַב מְאֹד וַתִּלְהַ אֶרֶץ מִצְרַיִם
 וְאֶרֶץ כְּנָעַן מִפְּנֵי הָרַעַב: (יד) וַיִּלְקֹט יוֹסֵף
 אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם
 וּבְאֶרֶץ כְּנָעַן בְּשֶׁבֶר אֲשֶׁר־הֵם שְׂבָרִים
 וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־הַכֶּסֶף בְּיַתְּהָ פָּרְעָה:
 (טו) וַיִּתֶּם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ

אֶחָדוּ וַיֵּהֵב לְהֹן אֶחְסָנָא
 בְּאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם בְּדִשְׁפִיר
 בְּאֶרְעָא בְּאֶרְעָא דְּרַעְמֶסֶס כְּמָא
 דִּי פִסִּיד פָּרְעָה: י וון יוסף ית
 אָבֹהוּ וְיֹת אֶחָדוּ וְיֹת כָּל בֵּית
 אָבֹהוּ לְחֶמָא לְפֹסֶם מִפְּלָא:
 י וְלֶחֶמָא לִית בְּכָל אֶרְעָא אֲרִי
 מִקִּיף בְּפָנָא לְחָדָא וְאֲשִׁתְּלִי
 עָמָא דְּאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם וְעָמָא
 דְּאֶרְעָא דְּכְנָעַן מִן קֶדֶם בְּפָנָא:
 י וְלִקְיֹט יוֹסֵף ית כָּל כֶּסֶפָא
 דְּאֲשִׁתְּכַח בְּאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם
 וּבְאֶרְעָא דְּכְנָעַן בְּעִיבֹרָא דִּי אַנְוֹן
 זְכָנִין וְאִתִּי יוֹסֵף ית כֶּסֶפָא לְבֵית
 פָּרְעָה: טו וְשָׁלִים כֶּסֶפָא מֵאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם

בעל הטורים

(יד) ביתה פרעה, כי במסורה הכא ואיך ערוכ ככר ביתה פרעה. בשביל שלא זכר הטובות שעשה לו יוסף והביא כל הכסף לביתו על זה
 כא הערוב תחילה ביתה פרעה, ד"א לומר כמו שמכניסין הכסף חדר בחדר כך בא הערוב בחדר פרעה שהיה לפנים חדר בחדר: ביתה.
 תרגום מלגו:

רש"י

(יב) לפי הטף. לפי הרכיך ל לכל בני ביתם: (יג) ולחם אין בכל הארץ. חוזר לנעין הראשון, כי למחלת שני הרעב:
 ותלה. כמו ומלחה, לשון עיפות כמרגומו, ודומה לו כממלהלה: י הורה זקים (משלי כ, יט): (יד) בשבר אשר הם שוברים.

שפתו חכמים

ל כלומר דרך הטף הוא לפרו הלחם שלא לצורך, ואמר שאף לפי צורך הטף שורכן לפרו שהוא יותר מכדי צרכן כלכל אותו, כל שכן שכלכל לפי
 הצורך לבני ביתם: מ דהיינו שנה ראשונה, והא משבא יעקב למצרים כלה הרעב כדפירש רש"י בסמוך. (פ י"ע ד"ס וקנ), ועל כרחק דהווי אתחילת
 שני הרעב שהיה קודם שבא יעקב למצרים: ג שהיה"א הוא חמורת האל"ף, כי אותיות אחריו מחלפים:

תולדות אהרן

ויכלכל יוסף נזיר ג. וילקט יוסף פסחים קיט.

רשב"ם

(יג) ותלה. כמו ותכה מכעס עיני. וה"א עיקר לפיכך מפיק ה"א וכן
 גנה אור: ארץ מצרים וארץ כנען. אבל הרחוקות יותר מארץ כנען
 לא היו באים לארץ מצרים כי רחוקות יותר מדאי או שמא לא היה
 שם רעב גדול כל כך:

ספורנו

(יב) לחם לפי הטף. אפי"פ שה"י בידו להרכיב להם מון נתן להם
 במרה מספקת באמור רז"ל (פ"ק דהענין) בזמן שהצבור שרוי בצער
 אל יאמר אדם אלך אני אוכל ואשתה ושלום עליך נפשי: (יד) ויבא
 יוסף את הכסף ביתה פרעה. שלא הווי לעצמו היתר בכל עמלו

אבן עזרא

(יג) ותלה. על משקל וחתע. כממלהלה כמו כמחנתע. וטעמו כאדם שלא ידע מה יעשה: (טו) ויתם. מפעלי הכפל כמו וידם השמש:

רמב"ן

ומטמוני מסתרים בארץ מצרים או לשלחו לארץ
 כנען, אבל נתן למלך הכבוטח בו כל הכסף וקנה לו
 את האדמה גם הגופות, ומצא בזה חן גם כן בעיני
 העם כי השם הוא המצליח את יראיו:

בארץ באנו, לא לדור, וכשיעבור הרעב נשוב לארצנו,
 ופרעה אמר ליוסף, הושב את אביך, שיושיבם כאנשי
 הארץ החושבים בארץ גשן:

(יד) וילקט יוסף את כל הכסף וגו'. סיפך הכתוב זה
 וגמר הענין בכל הפרשה להודיע מעלות יוסף
 בחכמה בתבונה ובדעת, וכי היה איש אמונים שהביא
 כל הכסף בית פרעה, ולא עשה לעצמו אוצרות כסף

(טו) ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל
 מצרים אל יוסף וגו'. והזכיר כי תם הכסף מארץ
 כנען, בעבור כי מצרים כבואם אל יוסף יזכירו לו זה,

14. AND JOSEPH GATHERED UP ALL THE MONEY, etc. Scripture relates this and goes on to complete the subject in this entire section in order to make known Joseph's excellence in wisdom, in understanding, and in knowledge, ²⁴¹ and that he was a faithful man ²⁴² in that he brought all money into Pharaoh's house and did not accumulate for himself treasures of money and secret hiding places for wealth in the land of Egypt, or send it to the land of Canaan. Instead, he gave all money to the king who trusted him and purchased the land for him, and even the bodies of the Egyptians. Through this endeavor, he found grace even in the eyes of the people, for it is G-d Who causes those who fear Him to prosper.